

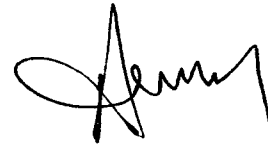
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa Komisyonu'nun Ortak Araştırma Merkezi'nin (JRC) Radyoaktivite Çevresel İzleme (REM) grubunun yayımladığı grafiklere göre 26 ve 27 Nisan'da Avrupa'daki en yüksek radyasyon oranının Manisa'da tespit edildiği kamuoyuna yansımıştır. Basına yansıyan bu tespitten sonra Nükleer Düzenleme Kurumu yüksek değerler elektriksel bir dalgalanmadan kaynaklandığını belirtti. Ancak dikkat çeken bu radyasyon artışı da açıklanmayı bekleyen birçok iddiayı da beraberinde getirmiştir.

1970-1980 yılları arasında Manisa'nın Köprübaşı ilçesinde işletilen uranyum madeninin kapandıktan sonra tesis işletme sahasının, ocakların, açılan kuyuların, etrafına tel örgü bile çekilmeden, radyasyon uyarısı asılmadan o haliyle bırakıldığı uzmanlarca belirtilmektedir. 2008'de aynı bölgede Prof. Dr. Ahmet Şaşmaz TÜBİTAK adına yürüttüğü çalışmada, Köprübaşı'nın kuzeyindeki Kasar, Kınık, Killik, Çamyurdu, Kemhallı ve Doğuşören köylerinin uranyum yatağının üstünde olduğunu tespit ettiği, yeraltı sularında toprakta, bitkide, hayvanda, tarım ürünlerinde radyasyon olduğunu belirleyerek bu durumu devletin ilgili kurumlarına rapor ettiği açıklanmıştır. Uzmanların uranyum tesisinin Demirköprü Barajı ve Gediz Nehri'yle 200 kilometrelik bir hat boyunca İzmir Körfezi'ne kadar bu radyasyonu yaydığını söylemesine ve devletin ilgili kurumlarına rapor edilmesine rağmen hiçbir önlem alınmadığı iddia edilmektedir.

Diğer yandan, Manisa Köprübaşı'nda 10 yıl boyunca nükleer reaktörlerde kullanılan ve yakıt çubukları için hammadde üretildiği fakat bu nükleer yakıt çubuklarından kaç ton üretildiği, kime satıldığı, ne kadar gelir elde edildiği gibi önemli bilgilere ulaşamadığı uzmanlar tarafından söylenmektedir. 2006 yılında ise Gaziemir'e bir gece yarısı üç kamyon dolusu uluslararası suç sayılan nükleer yakıt çubuğu getirilerek bir fabrikada eritildiği iddia edilmektedir. Ayrıca İzmir/Gaziemir'in şehir merkezinde ise halen 250 bin tondan fazla radyoaktif atık bulunduğu ve yeraltı suları ile İzmir Körfezi üzerinden İzmir şehrine yayıldığı iddia edilmektedir. Uzmanların çok ciddi uyarılarda bulunduğu bu bölgelerde söz konusu radyasyon yayılımı ile ilgili hiçbir önlemin alınmadığı, bölgedeki kanser vakalarının artışı ile de doğrulanır bir nitelik taşımaktadır.

Bu bağlamda aşağıdaki yazılı sorularımın Anayasa'nın 98. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. Maddesi uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim. 11.05.2022

Dr. Aytun Çıray

İzmir Milletvekili

- 1- 1970-1980 yılları arasında Manisa'nın Köprübaşı ilçesinde işletilen uranyum madeni kapandıktan sonra tesis işletme sahasının, ocakların, açılan kuyuların, etrafına tel örgü bile çekilmeden, radyasyon uyarısı asılmadan o haliyle bırakıldığı ve rehabilitasyon çalışmalarının yapılmadığı doğru mudur? Eğer doğruysa önlem alınmamasının sebebi nedir?
- 2- 2014 yılında uzmanların yaptığı araştırmalarda Manisa Köprübaşı'nda 300'den fazla açık radyasyon kaynağı tespit edildiği belirtilmektedir. Türkiye genelinde açık radyasyon kaynakları devlet kayıtlarında var mıdır ve bu bölgeler ile ilgili önlem alınmış mıdır?
- 3- 2008'de Manisa/Köprübaşı'nda Prof. Dr. Ahmet Şaşmaz TÜBİTAK adına yürüttüğü çalışmada, Köprübaşı'nın kuzeyindeki Kasar, Kınık, Killik, Çamyurdu, Kemhallı ve Doğüşören köylerinin uranyum yatağının üstünde olduğunu tespit ettiği, yeraltı sularında toprakta, bitkide, hayvanda ve tarım ürünlerinde radyasyon olduğunu belirleyerek bu durumu devletin ilgili kurumlarına rapor ettiği açıklanmıştır. Bu rapor ile ilgili atılan adımlar ve alınan önlemler nelerdir? Eğer gerekli çevresel önlemler alınmadıysa bu projeler neden yaptırılmıştır?
- 4- İzmir/Gaziemir şehir merkezinde halen 250 bin tondan daha fazla radyoaktif atık olduğu doğru mudur? Bu atıklar ile ilgili bir projeniz var mıdır? Var ise bu proje nedir ve ne zaman hayata geçirmeyi düşünüyorsunuz?
- 5- Manisa Köprübaşı'nda 10 yıl boyunca nükleer reaktörlerde kullanılan yakıt çubukları için hammadde üretildiği doğru mudur? Eğer doğruysa bu hammaddeden kaç ton üretilmiştir ve kime satılmış ya da verilmiştir?
- 6- 2006 yılında İzmir/Gaziemir'de bir gece yarısı üç kamyon dolusu nükleer yakıt çubuğu getirilerek bir fabrikada eritildiği doğru mudur? Uluslararası suç sayılan nükleer yakıt çubuklarının Türkiye'de ne işi vardır, kim ya da kimler tarafından getirilmiştir?